

[Strona Główna](#) > ... > [Twoje Prawa](#) > [Ofiary Przepęstw](#) > [Prawa Ofiar – W Poszczęólnych Państwach](#) > 4 - Odszkodowanie

4 - Odszkodowanie

W jaki sposób można dochodzić naprawienia szkody od sprawcy? (np. w czasie procesu, w drodze dochodzenia roszczenia cywilnego, w postępowaniu adhezyjnym)

W większości przypadków sąd, który odpowiada za orzeczenie kary wobec sprawcy w przypadku uznania go winnym popełnionych czynów, ustala kwotę odszkodowania, które przysługuje ofierze za poniesione przez nią szkody.

Aby sąd mógł zasądzić odszkodowanie, ofiara musi wytoczyć powództwo adhezyjne w toku postępowania karnego. Powództwo adhezyjne można wytoczyć w każdym momencie w toku postępowania przygotowawczego. Ofiara nie ma obowiązku stawienia się na rozprawie. Może być reprezentowana przez adwokata i przedstawiać wnioski na piśmie przed rozprawą.

Jeżeli ofiara nie wytoczy powództwa adhezyjnego i nie przedstawi wniosków, sąd nie będzie mógł jej przyznać odszkodowania z urzędu.

Ofiara, która nie wytoczy powództwa adhezyjnego w postępowaniu karnym, nie traci jednak prawa do odszkodowania.

Może bowiem zawsze wytoczyć powództwo cywilne przeciwko sprawcy przestępstwa, pod warunkiem że dokona tej czynności przed upływem obowiązującego terminu przedawnienia roszczenia cywilnego i że wykaże, iż przedmiotowy czyn stanowi delikt (*faute civile*).

Sąd zobowiązał sprawcę do wypłacenia mi odszkodowania/zadośćuczynienia. Jak mam skłonić sprawcę do wypłaty odszkodowania?

Rolą sądu orzekającego w sprawie karnej jest ustalenie wysokości szkody, którą poniosła ofiara, lecz nie bierze on udziału w procesie windykacji zasądzonej kwoty.

To ofiara musi – po wydaniu prawomocnego orzeczenia – podjąć kroki w celu uzyskania od sprawcy przestępstwa zasądzonej kwoty.

Najczęściej to adwokat jest osobą, która odpowiada za nadzorowanie procesu windykacji zasądzonej kwoty – proces ten na początku przeprowadzany jest polubownie przez skontaktowanie się z adwokatem skazanego, a następnie polega na przymusowym wykonaniu orzeczenia przez zwrócenie się do komornika sądowego.

Jeżeli sąd warunkowo zawiesi wykonanie kary na okres próby, zobowiązując skazanego do wypłacenia odszkodowania, prokurator generalny, który odpowiada za wykonywanie kar, sprawdza, czy skazany wypełnia swój obowiązek.

Jeżeli sprawca nie wypłaci mi odszkodowania, czy mogę uzyskać zaliczkę od Skarbu Państwa? Na jakich warunkach?

W toku postępowania sąd może przyznać zaliczkę np. w oczekiwaniu na wydanie opinii przez biegłego. Jeżeli sprawca przestępstwa odmawia wypłaty zaliczki lub nie może jej wypłacić, Ministerstwo Sprawiedliwości może

przyjąć na siebie ten obowiązek, jeżeli sprawca należycie udowodniono taką konieczność.

Czy mam prawo do odszkodowania od państwa?

Zgodnie ze zmienioną ustawą z dnia 12 marca 1984 r. o kompensatach dla niektórych ofiar, które poniosły uszczerbek na zdrowiu wskutek przestępstwa, niektóre ofiary przestępstw mają prawo do otrzymania kompensaty od Skarbu Państwa. Środek ten ma duże znaczenie dla ofiar, jeżeli:

nie wykryto sprawcy aktu przemocy; wykryto sprawcę aktu przemocy, lecz go nie ujęto; sprawca przestępstwa jest niewypłacalny.

Aby skorzystać z tego prawa, ofiara musi złożyć wniosek o przyznanie kompensaty do Ministerstwa Sprawiedliwości, które rozpatrzy go w terminie sześciu miesięcy. Wniosek należy sporządzić w języku francuskim, niemieckim lub luksemburskim oraz wskazać w nim datę, miejsce i dokładny charakter zdarzenia. Na poparcie wniosku do pisma należy dołączyć dokumenty potwierdzające wystąpienie zdarzenia i szkodę poniesioną przez ofiarę.

Prawo do kompensaty zostaje przyznane pod określonymi warunkami, które ofiara musi bezwzględnie spełnić:

Ofiara musi mieć miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu w Wielkim Księstwie Luksemburga albo być obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Rady Europy. Ponadto w momencie popełnienia przestępstwa ofiara musi legalnie przebywać na terytorium Wielkiego Księstwa Luksemburga lub być ofiarą przestępstwa, o którym mowa w art. 382-1 kodeksu karnego (*handel ludźmi*).

Poniesiona szkoda musi wynikać z czynu umyślnego noszącego znamiona przestępstwa.

Szkodą musi być uszczerbek na zdrowiu, a nie zwykła szkoda materialna (wyklucza to kompensatę np. w przypadku zwykłej kradzieży).

Szkoda musi wywierać poważne negatywne skutki na warunki życia, w tym powodować utratę lub zmniejszenie dochodów, zwiększenie kosztów lub konieczność poniesienia nadzwyczajnych wydatków, niezdolność do pracy, niezdolność do uczęszczania na zajęcia w szkole przez okres jednego roku, uszkodzenie ciała lub uraz psychiczny bądź straty moralne, zeszpecenie lub zniekształcenie ciała oraz cierpienie fizyczne lub psychiczne. Ofiary przestępstw, o których mowa w art 372–376 kodeksu karnego, nie muszą przedstawiać dowodów potwierdzających, że doznały uszkodzenia ciała lub urazu psychicznego, ponieważ istnieje takie domniemanie.

Ofiara jest uprawniona do uzyskania kompensaty od Skarbu Państwa wyłącznie wówczas, gdy nie może uzyskać skutecznego i wystarczającego odszkodowania w żaden inny sposób (*np. od sprawcy, w ramach systemu zabezpieczenia społecznego lub z tytułu dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego*).

Należy pamiętać, że wniosek o kompensatę może zostać oddalony lub jej wysokość może zostać zmniejszona w związku z zachowaniem ofiary w chwili zdarzenia lub ze stosunkami łączącymi ją ze sprawcą czynu.

Jeżeli ofiara otrzyma kompensatę od Skarbu Państwa, w dalszym ciągu przysługuje jej uprawnienie do wytoczenia powództwa adhezyjnego i zgłoszenia roszczenia o dodatkową kwotę od sprawcy, jeżeli uzna, że kwota kompensaty jest niewystarczająca. Wówczas ofiara ma obowiązek powiadomić sąd odpowiednio o tym, że złożyła wniosek o kompensatę od Skarbu Państwa lub że otrzymała taką kompensatę.

Czy przysługuje mi odszkodowanie, jeżeli sprawca nie został skazany?

Ofierze przysługuje prawo do kompensaty, jeżeli sprawca przestępstwa nie został skazany, pod warunkiem że jest ona ofiarą przestępstwa, którego sprawcy nie wykryto, sprawcę wykryto, lecz go nie ujęto, lub sprawca jest niewypłacalny.

Jeżeli sprawy nie skierowano na drogę sądową i w związku z tym sąd nie ustalił kwoty kompensaty, Ministerstwo Sprawiedliwości może przyznać kwotę ryczałtową lub zlecić ekspertyzę na swój koszt, aby ustalić kwotę kompensaty, która ma zostać przyznana ofierze.

Czy mam prawo do uzyskania doraźnej płatności w czasie oczekiwania na orzeczenie w sprawie odszkodowania?

Jeżeli należycie udowodniono taką konieczność, Minister Sprawiedliwości może przyznać zaliczkę na etapie rozpatrywania wniosku.

■ Ostatnia aktualizacja: 20/06/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.